

A Tata-gesztesi-uradalom erdőgazdálkodása a XIX. század elején (részlet)

Csőre Pál¹

"Nagy megterhelést jelentett az erdőgazdálkodásra az erdei legeltetés. 1813-ban a Tata-gesztesi uradalom tatai részében 5348 szarvasmarha, 2888 ló, 7462 birka és 3386 db sertés, összesen több mint 19 ezer számos állat legelt, makkolt az erdőkben.

Az uradalom kénytelen volt az erdőfelújulás érdekében a kitermelésre szánt erdőrészek legeltetését a kitermelés megkezdése előtt és a vágás után meghatározott ideig tilalom alá vetéssel korlátozni. Ezek az elő- és utótilosok csak úgy voltak a gyakorlatban is keresztülvihetőek, hogy a területet előzőleg megfelelő árkokkal vették körül, hogy a szomszédban legelő állatok oda be ne tévedjenek, illetőleg hogy titokban oda marhát vagy más állatot be ne hajtsanak."

"1821-ben például előírják, hogy legalább 5 láb széles és 4 láb mély árokkal kell körülvenni az alsó-gallai irtást... Csákváron az 1823. évi vágások oltalmára 1060 öl, Magyar Almáson 955 öl hosszúságú árkokat szükséges ásatni. Az előtilosok az egész uradalomban több, mint 2 000 holdat tettek ki."

"1803-ban Császár község lakói irtottak ki engedéllyel 44 hold erdőt, amelyet két év alatt kellett körülárkolniuk. A területet művelésre kiosztották az uradalom rendelete szerint. Kapott belőle a korcsmárosné és a birkás is, valamint 6 évi adómentességet is kaptak ..."

---

¹ Csőre Pál (1987): A Tata-gesztesi-uradalom erdőgazdálkodása a XIX. század elején. Erdészettörténeti Közl. 15. 52-93.